

РЕШЕНИЕ

№ 354

гр. София, 19.01.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 33 състав,
в публично заседание на 22.10.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Галин Несторов

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **3841** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 във вр. с § 8 от ПЗР на Административнопроцесуалния кодекс във връзка с § 5 от ПЗР на Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението.

Образувано е по жалба на С. И. М., ЕГН [ЕГН], срещу отказ по искане за издаване на удостоверение за наследници на Х. В. Б. Ш.-Тиеде, гражданин на Ф.Р. Германия, рег. № СОА20- ЕУО 1338/25.02.2020 г., издаден на дата 02.03.2020 г. от дл. лице по гражд. регистрация В. С. Й. - А..

В жалбата си, подателката излага съображения за незаконосъобразност на отказа, постановен при съществено нарушение на административно-производствените правила и в противоречие с материалноправните разпоредби. Твърди, че Х. В. Б. Ш.-Тиеде, гражданин на Ф.Р. Германия, е починал на 04.01.2020 г. в [населено място], притежавала е лична карта за постоянно пребиваване в страната, имал е личен номер на чужденец, имал е ЛРГ на чужденец, има обявени деца в картоната от предишен брак, приложен е бил акт за смърт № 9/06.01.2020 г., издаден от Район „К. поляна“ – СО, но без да се съобрази с това органът, издал отказа решил, че не е компетентен да издаде исканата адм. услуга. В тази връзка твърди, че тъй като Х. Ш.-ТИЕДЕ е имал обичайно местопребиваване в България към момента на смъртта си, е следвало при уреждането на наследствените правоотношения от настъпилата му смърт да се приложат разпоредбите на българското право въз основа на чл. 89, ал. 1 и 2, вр. чл. 91, т. 2 от Кодекса за международно частно право (КМЧП). Според жалбоподателката,

административният орган не е изпълнил задълженията си по чл. 35 от АПК да изясни всички факти и обстоятелства от значение за случая. Не може да се позовава на неизпълнение на задължението си, произтичащо от нормативните актове за попълване и поддържане на регистрите на населението с данни, подлежащи на регистрация, за да постанови отказ за издаване на исканото удостоверение. Неясно е защо в допълнителните мотиви към отказа се визира европейско удостоверение за наследство като се посочва, че компетентен да го издаде е съответният районен съд. Сочи, че те нямат нужда от европейско удостоверение за наследници, тъй като всички въпроси, които трябва да решават касаят имущество, което се намира в България и за целта им е необходимо такова удостоверение, което да бъде издадено съобразно българското законодателство. Моли съда да отмени процесния отказ и да върне преписката на органа за извършване на административната услуга - издаване на Удостоверение за наследници в едномесечен срок от влизането на решението в сила. Претендира направените по делото разноски.

В съдебно заседание жалбоподателката, редовно призована, не се представлява.

Ответникът - дл. лице по гражд. регистрация В. С. Й. - А., редовно призована, се явява лично. В представено в административната преписка становище излага съображения за неоснователност на жалбата и моли същата да бъде отхвърлена като допълнително се опитва да обоснове издаденият отказ.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява становище по законосъобразността на акта.

Административен съд София-град, като обсъди релевираните с жалбата доводи и прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235, ал. 2 ГПК във вр.чл. 144 АПК, намира за установено следното от фактическа страна:

Жалбоподателката е подала искане с рег. № СОА20- ЕУО 1338/25.02.2020 г., за издаване на удостоверение за наследници на лицето Х. В. Б. Ш.-Тиеде, гражданин на Ф.Р. Германия, починал на 04.01.2020 г. Към искането са приложени препис-извлечение на акт за смърт № 9/06.01.2020 г., издаден от Район „К. поляна“ – СО, на починалото лице и документ за платена държ. такса в размер на 5 лева.

По електронен път, видно от представен документ /л. 9/, издаден от дл. лице по гражд. регистрация В. С. Й. - А., е обективизиран отказ да бъде издадено удостоверение за наследници. Мотиви липсват, като в послевидие със становището по жалбата и от издателя в становище до съда се излага, че починалото лице е гражданин на Ф.Р.Германия, държава-членка на ЕС и е извън лицата по чл. 3, ал. 2 от ЗГР. Посочено е, с Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година се регламентира издаването на документ - европейско удостоверение за наследство, като Регламентът се прилага по отношение на наследяващите лица, починали на и след 15.08.2015 г. Съгласно разпоредбата на чл. 627е, ал. 1 от ГПК, заявлението за издаване на Европейското удостоверение за наследници се издавало по заявление, подадено до Районния съд по последния постоянен адрес на починалото лице, а ако такъв липсва - по последния му адрес в страната, а при липса на адрес в страната - пред Софийски районен съд.

По делото са налице също така писмени документи – извлечение от НБД „Население“ от 29.04.2020 г., в което са посочени данните на починалото лице, видно е, че същият е с постоянен и настоящ адрес в [населено място], ж.кв. „Л.“, има документ за самоличност КЧ №[ЕИК] от 04.07.2005 г., има повторен брак, акт за брак № 3161/05.05.2017 г. – СО, сключен със съпруга С. И. М. - жалбоподателка по делото и е

починал на дата 04.01.2020 г.

При така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град обосновава следните правни изводи:

Оспореният ел. документ за отказ е индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 3 от АПК, тъй като с него се отказва издаването на документ от значение за признаване или упражняване на права и задължения. Съгласно нормата на § 8 от ПЗР на АПК уредените в кодекса производства за издаване на индивидуални административни актове и тяхното обжалване по административен и съдебен ред се прилагат и при извършването на административни услуги, както и при обжалването на отказите за извършването им, освен ако в специален закон е предвидено друго.

Съгласно § 5 от ПЗР на Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението, издадена на основание чл. 24, ал. 2 от Закона за гражданската регистрация /§ 6 ПЗР/ за неуредени въпроси във връзка с издаването на удостоверения въз основа на регистъра на населението се прилагат разпоредбите на АПК. Следователно, жалбата е насочена срещу отказ за извършване на административна услуга, който отказ е обективиран в оспорения акт. Жалбата е подадена от надлежна страна срещу индивидуален административен акт, подлежащ на пряк съдебен контрол за законосъобразност. Липсват доказателства за съобщаване на акта на жалбоподателя, като съдът приема, че е спазен двумесечният срок по чл. 140 от АПК.

Кметовете на общините са отговорни за гражданската регистрация на територията на общината /чл. 4, ал. 3 от Закона за гражданската регистрация - ЗГР/, като въз основа на регистъра на населението общинската администрация издава удостоверения /чл. 24, ал. 1 ЗГР/. По смисъла на чл. 2, ал. 1 на Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. "удостоверения въз основа на регистъра на населението се издават от кмета на общината, на района или на кметството или от определени от тях длъжностни лица от общинската администрация". С оглед на това и функциите, които са предоставени на кмета на общината по смисъла на чл. 35, ал. 3 ЗГР - длъжностно лице по гражданското състояние на територията на общината, той може да ги възлага с писмена заповед на кметовете на кметствата и кметските наместници в населените места, в които се поддържат регистри на актове за гражданско състояние, и на други длъжностни лица от общинската администрация. От анализа на тези законови разпоредби се налага изводът, че задължението за попълване и поддържане на регистрите на населението, от които се черпи информация, вкл. и с оглед издаване на удостоверения за наследници, е възложено на администрацията на общината, която се ръководи от кмета на общината. Именно кметът на общината е административният орган, постановяващ индивидуални административни актове по реда на ЗГР. Тази материална компетентност може да бъде делегирана на длъжностни лица от общинската администрация. С оглед изложеното съдът намира, че оспореният акт е издаден от компетентен орган - дл. лице по гражд. регистрация В. С. Й. - А. при Район – „Л.“ – Столична община, на която са възложени такива функции като длъжностно лице по "гражданско състояние" със заповед от 03.01.2020 г. /л. 16/ и като такова не подлежи на отмяна по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 1 АПК.

Актът е издаден при неспазване на разпоредбата на чл. 59, ал. 2 АПК, като същият е немотивиран, а от изложените в последствие формално фактически и правни основания в него не може да се обуслови извод за отказ да бъде издадено

удостоверение за наследници. Същият е постановен при допуснати съществени процесуални нарушения, ограничаващи правото на защита на лицето - заявител, доколкото не са обсъдени приложените писмени доказателства, а за изясняване на действително осъществилата се фактическа обстановка, при необходимост, не са изискани допълнително такива, в съответствие с принципа за служебното начало /чл. 9, ал. 2, чл. 35-36 АПК/.

Поради това и при констатирано противоречие с материалния закон и неговата цел, отказът подлежи на отмяна по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 2-5 АПК.

Съгласно чл. 1, ал. 3 ЗГР "гражданската регистрация включва съвкупност от данни за едно лице, които го отличават от другите лица в обществото и в семейството му, в качеството на носител на субективни права като име, гражданство, семейно положение, родство, постоянен адрес и др.", като за физическите лица в Република България се основава на данните в актовете за тяхното гражданско състояние и на данните в други актове, посочени в закон /чл. 2, ал. 1 ЗГР/. При това получаването на информация за едно физическо лице, вкл. и за неговите наследници, се извършва въз основа на Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН), представляваща национална система за гражданска регистрация на физическите лица в Република България и източник на лични данни за тях /чл. 100 ЗГР/. Функциите на ЕСГРАОН са: 1. създаване и поддържане на регистри на актове за гражданско състояние; 2. създаване и поддържане на Национален електронен регистър на актове за гражданско състояние; 3. създаване и поддържане на регистър на населението в електронен вид и който формира Национална база данни "Население" /чл. 22, ал. 1 ЗГР/; 4. еталонодържател за уникалния административен идентификатор на физическите лица - ЕГН, и създаване и поддържане на регистъра на единните граждански номера; 5. създаване и поддържане на националния класификатор на настоящите и постоянните адреси в Република България; 6. осигуряване на информационно и административно обслужване на законодателната, изпълнителната и съдебната власт /чл. 101 ЗГР/.

По смисъла на чл. 9 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. "за удостоверяване на наследниците по закон на починало лице се издава "Удостоверение за наследници по образец", което, както бе посочено по-горе, се осъществява от длъжностното лице по гражданското състояние в общината или района /съставна административно-териториална единица на общината по смисъла на Закона за административно-териториалното устройство на Република България/.

Производството по издаването на удостоверения за наследници стартира по заявление на наследниците на лицата, за които се отнася, както и на трети лица, когато са им необходими за изпълнение на техни законоустановени правомощия или когато същите са изрично упълномощени с нотариално заверено пълномощно от лицата по чл. 5, ал. 1 Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. Данните от ЕСГРАОН се предоставят на българските и чуждестранните граждани, както и на лицата без гражданство, за които се отнасят, а също така и на трети лица, когато тези данни са от значение за възникване, съществуване, изменение или прекратяване на техни законни права и интереси /чл. 106, ал. 1, т. 1 ЗГР/, като отказът за предоставянето им подлежи на обжалване по реда и условията на АПК /чл. 107 ЗГР/.

Удостоверението за наследници се издава въз основа на данните, съдържащи се в Национална база данни "Население" и Локална база данни "Население" /част от

регистъра на населението по чл. 22, ал. 4 ЗГР/, както и на данни от регистрите на актовете за гражданско състояние /чл. 4, ал. 1 и, ал. 2 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г./. В регистрите на актовете за гражданско състояние се вписват събитията по чл. 1, ал. 2 /раждане, брак и смърт/ за всички лица, които към момента на настъпване на събитието са български граждани, и за лицата, които не са български граждани, но към момента на настъпване на събитието се намират на територията на Република България, а в регистъра на населението се вписват: 1. всички български граждани; 2. чужденците, които са: а) (доп. - ДВ, бр. 9 от 2011 г.) получили разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България; б) (отм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г., в сила от 20.05.2011 г.); в) (доп. - ДВ, бр. 54 от 2002 г., в сила от 01.12.2002 г.) получили статут на бежанец или хуманитарен статут или на които е предоставено убежище в Република България /чл. 3, ал. 1-2 ЗГР/.

Съгласно чл. 10, ал. 1 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г., "удостоверение за наследници се издава само за лица, които към датата на смъртта си са подлежали на вписване в регистъра на населението и за които има съставен акт за смърт". За да бъде издадено удостоверение за наследници в конкретния случай, следва да се установи, че лицето Х. Ш. – ТИЕДЕ е подлежало на вписване в регистъра на населението и за същото има съставен акт за смърт /Решение № 7622 от 15.06.2017 г. по адм. д. № 2428/2017 г., III-то отд. на ВАС на РБ/. Безспорни са обстоятелствата, че за същото това лице е налице издаден акт за смърт № 9/06.01.2020 г., издаден от Район „К. поляна“ – СО, като в тази част няма основание за отказ. В случая административният орган е отказал издаване на удостоверение за наследници на лицето, понеже същият не е български гражданин, въпреки, че е вписан в регистъра на населението.

Както бе посочено по-горе, в регистъра на населението се вписват чужденци, които са получили разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България /чл. 3, ал. 2, т. 1, б. "а" ЗГР/. Установи се от представените по делото писмени доказателства, че лицето Х. Ш. – ТИЕДЕ е немски гражданин, получила разрешение за пребиваване на територията на Република България, видно от данните в ЕСГРАОН, като към датата на смъртта си лицето е вписано в регистъра на населението, факт, по който не се спори по делото. Отделно от това, се съобразява и разпоредбата на чл. 3, ал. 2, т. 1, б. "а" ЗГР, че в регистъра на населението се вписват чужденците, които са получили разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България.

Вписването на физическо лице по чл. 3, ал. 2, т. 1 ЗГР в регистъра на населението, следва да се уточни, се изразява в създаване на електронен личен регистрационен картон /чл. 23 във връзка с чл. 26, ал. 3 ЗГР/ въз основа на един от следните документи: 1. разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване, придружено с документи за гражданско състояние, заявление за постоянен адрес и адресна карта за настоящ адрес в тази община; 2. решение за предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут, заявление за постоянен адрес и адресна карта за настоящ адрес в тази община; 3. указ на президента на Република България за предоставено убежище; 4. акт за раждане на дете, родено на територията на страната, от родители със статут на бежанец или хуманитарен статут.

Нито едно от горепосочените обстоятелства не е обсъдено от компетентния административен орган, предпоставка за отмяна на акта поради недостатъчно изяснена фактическа обстановка, водещо и до неправилност на обективирания в него правни мотиви.

Тълкуването на цитираните норми води до извода, че в случая са били налице и двете предпоставки за издаване на исканото удостоверение за наследници. За починалият Х. Ш. – ТИЕДЕ е съставен акт за смърт № 9/06.01.2020 г., издаден от Район „К. поляна“ – СО (л. 14) и същият е вписан в регистрите за гражданско състояние като постоянно пребиваващ, като е с постоянен адрес в [населено място]. Имал е разрешен статут за постоянно пребиваване.

Съгласно чл. 24, ал. 2 от ЗГР и чл. 11, ал. 2 от Наредбата, удостоверенията се издават от общинската администрация въз основа на регистрите на населението и в този смисъл са свидетелстващи документи. От анализа на императивната разпоредба на чл. 4, ал. 3 от ЗГР, която вмениява отговорност на кметовете на общините за гражданската регистрация на територията на общината и на чл. 102, ал. 1, т. 3 от закона, задължаващ общинската администрация да поддържа единната система за гражданска регистрация се налага изводът, че задължението за попълване и поддържане на регистрите на населението, от които да се черпи информация относно родството, с оглед издаване на удостоверение за наследници, е вменено на администрацията на общината, която се ръководи от нейния кмет.

В случая се касае за взаимоотношения с международен елемент, за които е приложим Кодексът за международно частно право (КМЧП), като твърденията на ответника по делото, че същият не е приложим, не се споделят от настоящият състав на съда. Съгласно чл. 89, ал. 1 от КМЧП, наследяването на движими вещи се урежда от правото на държавата, в която наследодателят е имал обичайно местопребиваване към момента на неговата смърт, а съгласно, ал. 2 на същия член - наследяването на недвижими вещи се урежда от правото на държавата, в която вещите се намират. Приложимото право към наследяването урежда кръга и реда на наследниците съгласно чл. 91, т. 2 от КМЧП. С нормата на чл. 48, ал. 7 от КМЧП е указано, че под "обичайно местопребиваване" на физическо лице се разбира мястото, в което то се е установило преимуществено да живее, без това да е свързано с необходимост от регистрация или разрешение за пребиваване или установяване. За определянето на това място трябва да бъдат специално съобразени обстоятелства от личен или професионален характер, които произтичат от трайни връзки на лицето с това място или от намерението му да създаде такива връзки. В конкретния случай, видно от събраните по делото доказателства, Х. Ш. – ТИЕДЕ е имал обичайно местопребиваване в Република България към момента на смъртта си. Притежавал е дял в търг. Дружество /л. 27/, в съсобственост с жалбопадетлката, което обуславя необходимостта от издаване на удостоверение за наследници. В този смисъл, предвид установеното обичайно местопребиваване към момента на смъртта му на територията на България, при уреждане на наследствените правоотношения от настъпилата му смърт, следва да се приложат разпоредбите на българското право, въз основа на чл. 89, ал. 1 и, ал. 2, във връзка с чл. 91, т. 2 от КМЧП.

На изследване подлежи и разпоредбата на чл. 627е, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 64 от Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година, съгласно която "когато българският съд е международно компетентен съгласно чл. 4, 7, 10 и 11 от Регламент (ЕС) № 650/2012, заявлението за издаване на европейско удостоверение за наследство се подава пред районния съд по последния постоянен адрес на починалия, ако такъв липсва - по последния му адрес в страната, а при липса на адрес в страната - пред Софийския районен съд". Административният орган е приел, че конкретният случай обхваща издаването на европейско

удостоверение за наследство, каквото всъщност не е искането на заявителя. Мотиви в тази посока не са изложени, като в последствие формално е посочено, че се касае за лице, което не е български гражданин, и поради това не се обслужва от общинските администрации по смисъла на ЗГР. Следва да се посочи въпреки това, че с въвеждането на Регламент (ЕС) № 650/2012, в сила от 17 август 2015 г., се създава европейско удостоверение за наследство, което се издава с цел да бъде използвано в друга държава членка и има правните последици, изброени в член 69 от Регламент (ЕС) № 650/2012. Удостоверението е предназначено да се използва от наследници, заветници с преки права върху наследството и изпълнители на завещания или управители на наследствено имущество, на които се налага в друга държава членка съответно да докажат правното си положение или да упражнят правата си на наследници или заветници и/или правомощията си на изпълнители на завещания или управители на наследствено имущество /чл. 63, § 1 Регламент (ЕС) № 650/2012/. В случая се цели доказване правата на наследник на територията на Република България, а в този смисъл не е необходимо и издаването на европейско удостоверение за наследници.

Използването на удостоверението не е задължително, поради което то не заменя вътрешните документи, използвани за сходни цели в държавите членки /чл. 62, § 2 и § 3 Регламент (ЕС) № 650/2012/. Европейският законодател е бил изричен при това в чл. 62, § 3 Регламент (ЕС) № 650/2012 - "същевременно, след като бъде издадено за ползване в друга държава членка, удостоверението поражда правните последици, изброени в член 69, и в държавата членка, чиито органи са го издали в съответствие с настоящата глава". Обуславя се извод, че европейското удостоверение за наследници не подлежи на задължително издаване в съответната държава-членка, когато целените с него последици, ще настъпят на нейната територия. Неправилно и в противоречие с материалния закон, при липсата на корелация между регламент, закон и подзаконен нормативен акт по смисъла на чл. 15, ал. 2 и, ал. 3 ЗНА, административният орган е отказал издаването на удостоверение за наследници, като не е изследвал дали в регистрите на населението и на актовете за гражданско състояние се съдържат всички необходими данни за издаването му по смисъла на чл. 10, ал. 2 и чл. 11, ал. 2 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. При това преписката следва да бъде върната за ново произнасяне от компетентния орган с указания да бъде извършена преценка за данните по чл. 10, ал. 2 и чл. 11, ал. 2 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г.

С оглед гореизложеното, настоящият състав намира, че постановеният отказ е издаден при съществено нарушение изискванията на чл. 35 от АПК, който предписва индивидуалният административен акт да бъде издаден след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят обясненията и възраженията на заинтересованите граждани и организации, ако такива са дадени, съответно направени.

Адм. орган е подбрал формално и е издал акта, както в противоречие с материалния закон, така и при съществени процесуални нарушения – при липса на съответни мотиви. С оглед на това отказът следва да бъде отменен и преписката да бъде върната на административния орган за ново произнасяне след изясняване на фактите и обстоятелствата от значение за спора и при анализ на приложимите материални норми.

Въпреки изхода на делото липсва своевременно направено искане от страна на жалбоподателката за присъждане на разноски, като съдът намира, че не дължи

произнасяне в тази посока.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, чл. 173, ал. 2 АПК и чл. 174 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 33-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ, по жалба на С. И. М., ЕГН [ЕГН], отказ по искане за издаване на удостоверение за наследници на Х. В. Б. Ш.-Тиеде, гражданин на Ф.Р. Германия, рег. № СОА20- ЕУО 1338/25.02.2020 г., издаден на дата 02.03.2020 г. от дл. лице по гражд. регистрация В. С. Й. - А. като

ВРЪЩА преписката на дл. лице по гражд. регистрация В. С. Й. - А. за ново произнасяне по искане за издаване на удостоверение за наследници, съобразно задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона;

ОПРЕДЕЛЯ 7-дневен срок за произнасяне от ответника, който започва да тече от датата на влизане в сила на настоящото съдебно решение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: